

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projekto tikslas – pakeisti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nuostatas, reguliuojančias teisėtai pastatytų statinių ir įrenginių išpirkimą, kai dėl valstybinės žemės netinkamo naudojimo yra priimamas sprendimas nutraukti valstybinės žemės nuomos sutartį.

Šiuo metu Žemės įstatymas numato, kad sklypuose, kuriuose yra teisėtai pastatytų statinių ir įrenginių, bet nutraukiamos valstybinės žemės nuomos sutartys, išpirkimą Vyriausybės nustatyta tvarka vykdo valstybė. Nors Žemės įstatymo nuostatos galioja jau daugiau kaip metai, Vyriausybės tvarka nėra nustatyta, o Nacionalinės žemės tarnybos priimti sprendimai nėra įgyvendinti.

Pakeitimu siekiama sudaryti sąlygas valstybinės žemės patikėtiniams (savivaldybėms) vykdyti išpirkimą ir savarankiškai spręsti dėl tokių sklypų tolimesnio panaudojimo.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą iniciavo Seimo nariai Laurynas Šedvydis, Orinta Leiputė, Robertas Kaunas, Audrius Radvilavičius.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Žemės ir statinių bei įrenginių klausimus reguliuoja tiek Civilinio kodekso, tiek Žemės įstatymo nuostatos, pagal kurias, nutrūkus žemės nuomos teisiniams santykiams žemės savininkas turi spręsti dėl tolimesnio statinių ir įrenginių sklype likimo – kompensuoti statinių savininkui arba nustatyti servitutą ar pan., kuriuo suteikiama teisė naudotis žemės sklypu ar jo dalimi. Nacionalinė žemės tarnyba per daugelį metų yra priėmusi daug sprendimų dėl valstybinės žemės nuomos sutarčių nutraukimo, tačiau sklypuose esančių statinių ir įrenginių klausimas nebuvo sprendžiamas. 2022 m. liepos mėn 21 d. buvo patvirtintas Žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-362 „Dėl Valstybinėje žemėje teisėtai pastatytų statinių ir įrenginių, kurie nenaudojami pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą jų tiesioginę paskirtį, išpirkimo valstybės nuosavybės tvarkos aprašo patvirtinimo“, tačiau pagal šį aprašą statiniai ir įrenginiai nebuvo išpirkti.

Valstybės biudžete lėšos šiai funkcijai vykdyti nėra pakankamos, išpirkimas nėra vykdomas, todėl susidaro teisiškai neapibrėžta situacija tiek valstybinės žemės sklypo atžvilgiu, tiek jame teisėtai stovinčių statinių ir įrenginių atžvilgiu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Pakeitus Žemės įstatymo nustatytą reguliavimą būtų sudarytos sąlygos valstybinės žemės patikėtiniams (savivaldybėms) išpirkti teisėtai pastatytus statinius ir įrenginius valstybinės žemės sklypuose, kurių nuomos sutartys yra nutrauktos, ir spręsti valstybinės žemės sklypo tolimesnio panaudojimo klausimus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Neigiamų projekto priėmimo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus projektą, poveikio korupcijai ir kriminogeninei situacijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Neigiamos įtakos verslo sąlygoms įstatymo įgyvendinimas neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
Projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Papildomų teisės aktų priimti nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka
Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymo projekto atitikimas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Teikiamas projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentų reikalavimus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės patvirtinti statinių ir įrenginių išpirkimo tvarką.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Lėšų įstatymo įgyvendinimui nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
„vietos savivalda“, „valstybinės žemės patikėtinis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra

Seimo nariai: